

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษาปัญหาการบริหารงานและความต้องการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษาใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก ซึ่งมีวิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้าดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก ที่บริหารและจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง ตั้งแต่เริ่มเข้าสู่ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ในปีงบประมาณ 2547 - 2552 ระยะเวลาภายใน 5 ปีงบประมาณ จำนวน 88 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบสอบถาม ปลายเปิด โดยผู้ศึกษาค้นคว้าได้กำหนดและสร้างแบบสอบถามเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 5 ข้อ ใช้สอบถาม สถานภาพเดิม เพศ วุฒิการศึกษา อายุ และผลงานการบริหาร

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ จำนวน 47 ข้อ ใช้วัดระดับปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาใหม่ 5 ด้าน

ได้แก่ 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล 4) ด้านการบริหารทั่วไป
5) ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา

ระดับปัญหา

ระดับ 5	หมายถึง	มีปัญหาการบริหารงานมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีปัญหาการบริหารงานมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีปัญหาการบริหารงานปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีปัญหาการบริหารงานน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีปัญหาการบริหารงานน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถาม ความต้องการในการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษาใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ จำนวน 49 ข้อ ใช้วัดระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษาใหม่ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านมาตรฐานความรู้ 2) ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน 3) ด้านมาตรฐานการปฏิบัติตน

ระดับความต้องการ

ระดับ 5	หมายถึง	ต้องการพัฒนามากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	ต้องการพัฒนามาก
ระดับ 3	หมายถึง	ต้องการพัฒนาปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	ต้องการพัฒนาน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	ต้องการพัฒนาน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 แบบสอบถามปลายเปิด โดยการสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานและความต้องการในการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษาใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก จำนวน 2 ข้อ

การสร้างเครื่องมือวิธีการสร้างเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการพัฒนาและสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักการ เอกสาร ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในขอบข่ายของผู้บริหารสถานศึกษาใหม่ งานการบริหารสถานศึกษาและการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษา รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. จัดทำร่างแบบสอบถาม ตามหลักเกณฑ์และวิธีสร้างแบบสอบถามภายในขอบเขตที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามปัญหาการบริหารสถานศึกษา โดยครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน

ดังนี้ 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล 4) ด้านการบริหารทั่วไป
5) ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา และความต้องการพัฒนาตนเองของผู้บริหาร 3 ด้าน ดังนี้

1) ด้านมาตรฐานความรู้ 2) ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน 3) ด้านมาตรฐานการปฏิบัติตน

3. ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา โดยคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย

3.1 รองศาสตราจารย์ ดร.ภานุวัฒน์ ภัคดีวงศ์ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร

3.2 ดร.บุญรักษ์ ยอดเพชร ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3

3.3 นายวิวัฒน์ อ้นน่วม ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2

3.4 นายอโณทัย ไทยวรรณศรี รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1

3.5 นายบุญสม โพธิ์เงิน รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ

4. ปรับปรุงแบบสอบถามฉบับร่างตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และหาค่าความสอดคล้องข้อคำถามเชิงเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ (IOC) $\geq .50$ ของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแบบสอบถามคัดเลือกข้อคำถามในแบบสอบถาม แต่ละฉบับที่มีค่า IOC อยู่ระหว่าง .80 – 1.00 ซึ่งแสดงว่าเป็นข้อคำถามที่สอดคล้องเชิงเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ (อยู่ในภาคผนวก ค หน้า 179 - 192)

5. นำแบบสอบถามฉบับปรับปรุงไปจัดพิมพ์ แล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่ประชากรที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาใหม่ ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาใหม่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ จำนวน 30 คน

6. นำแบบสอบถามมาหาค่าความเที่ยงโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบสอบถาม ดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับ

ที่	รายการพิจารณา	จำนวนข้อ	ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรง
1.	ปัญหาการบริหารงาน 5 ด้าน	47	.96
2.	ความต้องการพัฒนาตนเอง 3 ด้าน	49	.99

หมายเหตุ: ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงแสดงในภาคผนวก ง หน้า 193 -198

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ยื่นเรื่องเสนอเพื่อขอหนังสือแนะนำตัวจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกทั้ง 3 เขต เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาค้นคว้า

2. จัดส่งแบบสอบถามให้ผู้บริหารสถานศึกษาใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกที่เขต 1 เขต 2 และเขต 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามทางไปรษณีย์ จำนวน 88 ฉบับและผู้ศึกษาได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 81 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.04

3. ผู้ศึกษาได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 81 ฉบับ สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและหาค่าทางสถิติได้ทั้งหมด 81 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.04

4. ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และหาค่าทางสถิติระยะเวลาประเมินแบบสอบถามปัญหาการบริหารงานและความต้องการในการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษาใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก ดำเนินการในวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2552 ถึงวันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2553

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำแบบสอบถามปัญหาการบริหารงานและความต้องการในการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษาใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 5 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 เขต 2 และเขต 3 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ จำนวน 47 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยให้คะแนนตามเกณฑ์แล้วหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และใช้เกณฑ์พิจารณาระดับคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2546, หน้า 162)

คะแนนเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	มีปัญหาการบริหารงานมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	มีปัญหาการบริหารงานมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	มีปัญหาการบริหารงานปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	มีปัญหาการบริหารงานน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	มีปัญหาการบริหารงานน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความต้องการในการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษาใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 เขต 2 และเขต 3 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ จำนวน 49 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยให้คะแนนตามเกณฑ์แล้วหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และใช้เกณฑ์พิจารณาระดับคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2546, หน้า 162)

คะแนนเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	ต้องการพัฒนามากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	ต้องการพัฒนามาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	ต้องการพัฒนาปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	ต้องการพัฒนาน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	ต้องการพัฒนาน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 สอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานและความต้องการในการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษาใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 เขต 2 และเขต 3 จำนวน 2 ข้อ โดยใช้ค่าความถี่ ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในเชิงคุณภาพ

สำหรับการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาใหม่และความต้องการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษาใหม่จำแนกตามสถานภาพเดิมก่อนดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนใช้การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทั้งสองกลุ่มด้วยสถิติค่าที่ (t-test Independent)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ
2. ค่าเฉลี่ย (\bar{X})
3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
4. การทดสอบค่าที่ (t-test Independent)